

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Пропедевтика педіатрії
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра педіатрії
Розробник(и)	Січненко Петро Іванович, Сміян Олександр Іванович
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	18 тижнів протягом 6-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 108 год. становить контактна робота з викладачем (18 год. лекцій, 90 год. практичних занять), 42 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Педіатрія"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумовою для вивчення дисципліни є необхідність знань з: латинської мови та медичної термінології, - медичної біології, - медичної інформатики, - анатомії людини з особливостями дитячого віку, - з особливостями дитячого віку, - гістології, цитології та ембріології, - біологічної та біоорганічної хімії з особливостями дитячого віку, - мікробіології, вірусології та імунології, - догляду за хворими, практика педіатрична.
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Програма розроблена відповідно до місії університету та спрямована на розвиток у студентів глибоких знань щодо особливостей функціонування організму здорової та хворої дитини, методики клінічного обстеження, семіотики уражень органів і систем дитячого організму, вміння трактувати результати клінічного та лабораторного обстеження. Основна мета – формування загальнокультурних і професійних знань і умінь випускника, що забезпечують

вирішення професійних задач в процесі професійної діяльності.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Розвиток дитини та анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження органів і систем та семіотика захворювань у дітей.

Тема 1 Предмет і місце педіатрії, основні етапи розвитку. Організація лікувально-профілактичної допомоги дітям в Україні.

Педіатрія як наука про здорову і хвору дитину, її місце в системі загальної медицини. Значення педіатрії для підготовки лікаря. Завдання курсу з пропедевтичної педіатрії. Основні історичні етапи розвитку педіатрії в Україні. Професори І.В. Троїцький, В.Є. Чернов, М.Д. Пономарьов і В.Ф. Якубович як організатори перших педіатричних кафедр в Україні. Внесок професорів О.М. Хохол, В.О. Белоусова, Ф.Д. Румянцева, Л.О. Фінкельштейна, О.І. Скроцького, І.М. Руднева, П.М. Гудзенка, В.М. Сидельникова, Б.Я. Резніка, С.І. Ігнатова, В.Д. Чеботарьової та інших в розвиток вітчизняної клінічної педіатрії. Принципи організації і методи лікувально-профілактичної допомоги дітям в Україні. Структура дитячих лікувально-профілактичних закладів, особливості організації їх роботи. Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режимів. Госпіталізація хворих до дитячої лікарні і специфіка роботи дитячих відділень. Диспансерне спостереження і реабілітація дітей в умовах поліклініки. Обсяг і форми роботи лікаря-педіатра. Санітарно-освітня робота в педіатричній практиці. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, ознайомлення зі структурою лікарні, організації її роботи, вивчення нормативних актів, що регламентують роботу дитячого лікувального закладу, як стаціонарного, так і поліклінічного типу.

Тема 2 Періоди дитячого віку, їх характеристика і особливості. Збір анамнезу. Клінічний огляд дитини. Критерії оцінки загального стану дітей.

Періоди дитячого віку, їх характеристика. Особливості і методика збирання анамнезу у дітей. Методи клінічного об'єктивного обстеження здорових і хворих дітей. Загальний огляд здорових і хворих дітей. Критерії оцінки загального стану хворих дітей. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантину опанування навичок збору анамнезу та оцінки тяжкості стану хворої дитини передбачається у ліжка хворого. За нинішніх умов робота із застосуванням віртуальної симуляції збору анамнезу, оцінки стану, а також опанування навичок за допомогою рольових ігор.

Тема 3 Особливості періоду новонародженості

Новонароджена дитина. Фізіологічні і перехідні стани в періоді новонародженості. Поняття про зрілість новонародженого. Ознаки недоношеності. Первинний туалет і патронаж новонародженого. Догляд за новонародженим. Особливості методики обстеження новонародженого. Санітарно-гігієнічний режим відділень новонароджених. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (опанування практичних навичок на муляжах), робота із застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів) з подальшим обговоренням.

Тема 4 Фізичний розвиток дітей, антропометрія. Методи оцінки.

Поняття про фізичний розвиток, значення його оцінки. Поняття про акселерацію розвитку дітей, основні гіпотези і механізми акселерації. Методи антропометрії. Методи оцінки фізичного розвитку дітей. Семіотика порушень фізичного розвитку дітей. Фізичне виховання. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі з використанням вагів напільних, настільних, горизонтального та вертикального ростомірів, сантиметрової стрічки для опанування навичок з вимірювання на муляжах довжини тіла, зросту, обводу голови, тулуба та для визначення ваги тіла.

Тема 5 Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження та семіотика захворювань нервової системи у дітей. Психомоторний розвиток дітей та його оцінка.

Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи у дітей. Порушення ембріогенезу як основа природжених аномалій розвитку нервової системи. Методика клінічного неврологічного обстеження дітей. Поняття про психомоторний розвиток дітей, його особливості в різні періоди дитячого віку. Режим дня для дітей різного віку. Типи вищої нервової діяльності і фазові стани у дітей та їх значення для виховання. Особливості оцінки нервово-психічного розвитку новонародженого. Семіотика порушень нервово-психічного розвитку дітей. Елементи нервово-психічного виховання дітей раннього віку (розвиток емоцій, естетичне, моральне та ін.). Семіотика основних захворювань нервової системи у дітей (гідроцефалія, менінгіт, енцефаліт, дитячий церебральний параліч та ін.). Особливості спинномозкової рідини у дітей та семіотика її змін при патології (при гнійних та серозних менінгітах, гідроцефалії та ін.). Догляд за дітьми з патологією нервової системи. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі, (робота з муляжами), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з обстеження нервової системи, оцінки нервово – психічного розвитку) з подальшим обговоренням.

Тема 6 Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження, семіотика захворювань шкіри, підшкірної основи.

Морфологічні і функціональні особливості шкіри та її похідних у дітей. Особливості будови підшкірної клітковини. Загальна семіотика основних її змін. Семіотика захворювань шкіри і уражень підшкірної клітковини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з обстеження шкіри, підшкірно – жирового шару та характеристикою морфологічних елементів) з подальшим обговоренням.

Тема 7 Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження, семіотика кісткової системи у дітей.

Анатомо-фізіологічні особливості кісткової системи у дітей. Методика обстеження кісткової системи. Семіотика уражень і захворювань кісткової системи. Дослідження кульшового суглоба у дітей. Інструментальні методи діагностики. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (використання муляжів, фантомів, сантиметрової стрічки), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики обстеження даної системи (скарги, огляд, пальпація, перкусія)) з подальшим обговоренням.

Тема 8 Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження, семіотика уражень м'язової системи у дітей.

Анатомо-фізіологічні особливості м'язової системи у дітей. Методика обстеження м'язової системи (сила, тонус, розвиток та інші). Семіотика уражень і захворювань м'язової системи. Інструментальні методи діагностики (визначення працездатності, тощо). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (використання муляжів, фантомів, сантиметрової стрічки, динамометра), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики обстеження даної системи (скарги, огляд, пальпація)) з подальшим обговоренням.

Тема 9 Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження органів дихання у дітей.

Особливості ембріогенезу органів дихання і аномалії їх розвитку. Анатомо-фізіологічні особливості системи дихання у дітей. Методика клінічного обстеження – скарги, огляд, пальпація, топографічна та порівняльна перкусія легень, порівняльна аускультация легень. Характеристика в нормі та семіотика уражень і симптоматика основних захворювань органів дихання, синдроми уражень, основні клінічні прояви. Функціональні та інструментальні методи дослідження дихальної системи: спірографія, спірометрія, пікфлоуметрія у дітей. Типи та ступені вентиляційних порушень легеневої функції. Семіотика відхилень. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (відпрацювання навичок пальпації, перкусії, аускультация на фантомах), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики клінічного обстеження дихальної системи (скарги, огляд, пальпація, перкусія, аускультация) та інструментальних і функціональних методів обстеження з подальшим обговоренням. Передбачаються рольові ігри, опанування навичок пальпації, перкусії та аускультация «один на одному» з використанням стето – фонендоскопа, ознайомлення з методиками проведення та трактування отриманих даних дослідження функції зовнішнього дихання (спірографія, пікфлоуметрія), рентгенологічного та ультразвукового обстеження органів грудної клітки у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом).

Тема 10 АФО серцево-судинної системи у дітей. Методика клінічного обстеження органів ССС у дітей.

Ембріогенез серцево-судинної системи і вроджені аномалії серця та судин. Особливості кровообігу у внутрішньоутробному періоді. Анатомо-фізіологічні особливості серця і судин у дитячому віці. Методика клінічного обстеження органів ССС у дітей та семіотика уражень (скарги, огляд, пальпація). Перкусія серця у дітей. Перкусія абсолютних та відносних меж серця у дітей, семіотика порушень. Семіотика уражень і основних захворювань серцево-судинної системи у дітей. Методика проведення аускультация серця у дітей. Характеристика звукових явищ (тони, шуми). Семіотика уражень. Семіотика природжених і набутих захворювань серця і судин у дітей. Основні клінічні синдроми при захворюваннях ССС, клінічні прояви. Недостатність кровообігу, ступені, симптоматика. Лабораторні, функціональні та інструментальні методи дослідження серцево-судинної системи. Електрокардіографія, фонокардіографія, ехокардіографія. Особливості ЕКГ і ФКГ у здорових дітей різного віку. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (відпрацювання навичок пальпації, перкусії, аускультация на фантомах за допомогою фонендомкопа (аускультация)), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики клінічного обстеження серцево – судинної системи (скарги, огляд, пальпація, перкусія, аускультация) та інструментальних і функціональних методів обстеження з подальшим обговоренням.

Модуль 2. Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження обстеження органів і систем, семіотика захворювань у дітей та вигодовування здорових дітей.

Тема 11 Анатомо-фізіологічні особливості органів системи травлення, методика обстеження.

Вікові анатомо-фізіологічні особливості системи травлення у дітей. Методика клінічного обстеження органів травлення (огляд, пальпація, перкусія, аускультация). Семіотика уражень органів травлення у дітей. Основні захворювання органів травлення у дітей (пілороспазм, пілоростеноз, гастрит, виразкова хвороба, холецистит, дискінезія жовчних шляхів та ін.) у дітей. Синдром "гострого живота". Лабораторні, інструментальні та функціональні методи досліджень дітей з патологією ШКТ (ендоскопія, термографія, УЗД). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (робота з фантомами), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики клінічного обстеження шлунково – кишкового тракту (скарги, огляд, пальпація, перкусія, аускультация) та інструментальних і функціональних методів обстеження з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок пальпації, перкусії та аускультация «один на одному» з використанням стето– фонендоскопа, ознайомлення з методикою проведення та трактування отриманих даних ендоскопічного дослідження, рентгенологічного та ультразвукового обстеження шлунково – кишкового тракту у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 12 Анатомо- фізіологічні особливості, методика обстеження органів системи виділення у дітей.

Анатомо-фізіологічні особливості органів сечової системи у дитячому віці. Короткі відомості про ембріогенез органів сечової системи як основи природжених аномалій. Методика обстеження і семіотика найбільш поширених захворювань сечової системи у дітей. Семіотика мікроскопічних змін сечового осаду (протеїн-, еритроцит-, лейкоцит- і циліндрурія та ін.). Синдром гострої і хронічної ниркової недостатності. Лабораторні, інструментальні та функціональні методи досліджень дітей з патологією СВС. Догляд за хворими з патологією сечової системи. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (робота з фантомами), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики клінічного обстеження органів сечовиділення (скарги, огляд, пальпація, перкусія, аускультация) та інструментальних і функціональних методів обстеження з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок пальпації, перкусії та аускультация «один на одному» з використанням стето– фонендоскопа, ознайомлення з методикою проведення та трактування отриманих даних лабораторних досліджень, ендоскопічного дослідження, рентгенологічного та ультразвукового обстеження органів сечовиділення у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 13 Особливості ендокринної системи.

АФО, методика обстеження та семіотика уражень гіпофізу, епіфізу, щитоподібної та паращитоподібних залоз, наднирників, підшлункової залози та статевих залоз. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики клінічного обстеження ендокринної системи (скарги, огляд, пальпація) та інструментальних і функціональних методів обстеження з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок пальпації «один на одному», ознайомлення з методикою проведення та трактування отриманих даних лабораторних досліджень, рентгенологічного та ультразвукового обстеження органів сечовиділення у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 14 Система крові у дітей.

АФО системи крові у дітей різних вікових груп. Методи клінічного обстеження дітей із захворюваннями крові. Семіотика уражень. Лабораторні та інструментальні методи обстеження у дітей із захворюваннями крові. Їх оцінка та семіотика відхилень. Клініко-гематологічна семіотика основних синдромів (анемічний, гемолітичний, геморагічний та ін.) при захворюваннях системи крові у дітей. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики клінічного обстеження системи крові (скарги, огляд, пальпація, перкусія) та інструментальних і функціональних методів обстеження з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок пальпації, перкусії «один на одному», ознайомлення з методикою проведення та трактування отриманих даних лабораторних досліджень, рентгенологічного та ультразвукового обстеження системи крові у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 15 Імунна система у дітей. Курація.

Імунодефіцитні стани та методи діагностики імунодефіцитів у дітей Курація. Написання історії хвороби. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики клінічного обстеження імунної системи (скарги, огляд, пальпація) та інструментальних і функціональних методів обстеження з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок пальпації «один на одному», ознайомлення з методикою проведення та трактування отриманих даних лабораторних (імунологічних) досліджень, рентгенологічного та ультразвукового обстеження імунної системи у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом. Для проведення курації, після теоретичного обговорення методики студенту, у разі відсутності карантинних обмежень, надається хвора дитина, яка знаходиться на лікуванні у відділеннях лікувального закладу. Студент самостійно, але під керівництвом викладача проводить клінічне обстеження дитини. При наявності карантину студенту надається віртуальний хворий.

Тема 16 Вигодовування дітей.

Природне вигодовування немовлят. Кількісний і якісний склад материнського молока. Методи розрахунку добового об'єму їжі та режиму харчування. Добова потреба дитини в харчових інгредієнтах та енергії. Підгодовування (прикорм) і корекція харчування. Штучне вигодовування немовлят. Класифікація та характеристика молочних сумішей для штучного вигодовування немовлят. Гарантійне коров'яче молоко. Техніка штучного вигодовування і критерії оцінки його ефективності. Добова потреба дитини в білках, жирах, вуглеводах та калоріях при штучному вигодовуванні. Прикорм і корекція харчування при штучному вигодовуванні. Змішане вигодовування. Техніка і правила догодовування. Молочні суміші, які застосовуються для догодовування. Схеми змішаного вигодовування дітей першого року життя. Прикорм і корекція харчування. Добова потреба дитини в білках, жирах, вуглеводах та калоріях при змішаному вигодовуванні. Організація та принципи раціонального харчування дітей старших одного року. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (робота з фантомами, муляжами по відпрацюванню навичок правильного годування грудьми), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики грудного, штучного та змішаного видів вигодовування). Крім того, при вивченні даної теми передбачається вирішення задач зі складання меню на одну добу для здорової дитини віком до одного року в залежності від виду вигодовування.

Тема 17 Обмін речовин у дітей.

АФО мінерального обміну Семіотика порушень мінерального обміну. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики клінічного обстеження дітей з порушенням мінерального обміну) та інструментальних і функціональних методів обстеження з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної теми передбачаються опанування навичок з розрахунку об'єму рідини, необхідної для забезпечення потреби дитячого організму, як в нормі, так і при патології.

Тема 18 Захист історії хвороби. Тестування. Залікове заняття.

Захист історії хвороби буде включати питання особливостей збору анамнезу, методики обстеження, семіотики уражень тієї системи, яка уражена в кожному конкретному випадку (тобто, згідно основного захворювання дитини, яка була надана студенту для курації). Діагностичне тестування буде включати питання з усіх розділів пропедевтичної педіатрії. Залікове заняття буде включати питання до всього курсу пропедевтики педіатрії, серед яких: теоретичні питання, питання до комп'ютерного тестового контролю, а також демонстрацію вміння опанованих практичних навичок у симуляційному центрі (при відсутності карантину - у ліжка хворого).

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Збирати медичну інформацію про хвору чи здорову дитину і аналізувати клінічні дані (навички опитування батьків дитини чи самої дитини, клінічного обстеження дитини, оцінювати анатомо - фізіологічні особливості органів і систем дитячого організму, фізичний та нервово - психічний розвиток, адекватність харчування здорової дитини, провести його розрахунок).
-----	--

PH2	Обґрунтовувати та застосувати клінічні методи обстеження з урахуванням особливостей їх проведення у дитячому віці та знань анатоμο-фізіологічних особливостей органів і систем для розуміння проявів хвороби (особливості огляду, пальпації, перкусії, аускультатії у дітей) .
PH3	Визначати необхідний перелік лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів з урахуванням анатоμο-фізіологічних особливостей дитячого організму.
PH4	На підставі знань анатоμο-фізіологічних особливостей органів і систем та семіотики захворювань дитячого віку виділяти основний клінічний синдром.
PH5	Діагностувати невідкладні стани дитячого віку та володіти навичками надання екстренної медичної допомоги у тому числі і у новонароджених дітей.
PH6	З урахуванням анатоμο - фізіологічних особливостей дитячого організму продемонструвати навички проведення медичних маніпуляцій (вимірювання тиску, температури, провести непрямий масаж серця, штучне дихання, тощо)
PH7	Продемонструвати навички виконання простих невідкладних медичних маніпуляцій у дітей (промивання шлунку, постановка клізми, носового та сечового катетерів, тощо).
PH8	Працювати з медичною документацією з урахуванням сьогоdnішніх реалій, володіти навичками роботи в пошукових фахових інформаційних мережах.
PH9	Проводити санітарно-гігієнічні та профілактичні заходи щодо запобіганню розповсюдженості інфекційних захворювань у дітей (проведення санітарно-просвітницької роботи серед дітей, випуск бюлетнів).

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 228 Педіатрія:

ПР1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати найбільш вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
ПР2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4).
ПР3	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 4, пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПР5	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, закладі охорони здоров'я, його підрозділі) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
ПР10	Проводити оцінку загального стану новонародженої дитини шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПР14	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПР15	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги в умовах обмеженого часу, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3).
ПР18	Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
ПР19	Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
СН2	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях.
СН3	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
СН4	Здатність приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.
СН5	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій
СН6	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Предмет і місце педіатрії, основні етапи розвитку. Організація лікувально-профілактичної допомоги дітям в Україні.

Лк1 "Предмет і місце педіатрії, основні етапи розвитку. Організація лікувально-профілактичної допомоги дітям в Україні. Новонароджена дитина." (денна)

Педіатрія як наука про здорову і хвору дитину, її місце в системі загальної медицини. Основні історичні етапи розвитку педіатрії в Україні. Принципи організації і методи лікувально-профілактичної допомоги дітям в Україні. Періоди дитячого віку, їх характеристика і особливості. Новонароджена дитина. Анатомо – фізіологічні особливості доношених і недоношених дітей, особливості, критерії зрілості. Фізіологічні і перехідні стани в періоді новонародженості. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних інтерактивних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Тема 2. Періоди дитячого віку, їх характеристика і особливості. Збір анамнезу. Клінічний огляд дитини. Критерії оцінки загального стану дітей.

Пр1 "Організація лікувально-профілактичної допомоги дітям в Україні. Періоди дитячого віку, їх характеристика і особливості." (денна)

Періоди дитячого віку, їх характеристика, розуміння необхідності їх вивчення. Антенатальний та постнатальний періоди. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, ознайомлення зі структурою лікарні, організації її роботи, вивчення нормативних актів, що регламентують роботу дитячого лікувального закладу, як стаціонарного, так і поліклінічного типу, а також нормативних актів, що регламентують роботу лікаря – педіатра.

Пр2 "Збір анамнезу. Клінічний огляд дитини. Критерії оцінки загального стану дітей." (денна)

Особливості і методика збирання анамнезу у дітей. Методи клінічного об'єктивного обстеження здорових і хворих дітей. Загальний огляд здорових і хворих дітей. Критерії оцінки загального стану хворих дітей. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантину опанування навичок збору анамнезу та оцінки тяжкості стану хворої дитини передбачається у ліжка хворого. За нинішніх умов, робота із застосуванням віртуальної симуляції збору анамнезу, оцінки стану, а також опанування навичок за допомогою рольових ігор.

Тема 3. Особливості періоду новонародженості

Пр3 "Особливості періоду новонародженості." (денна)

Новонароджена дитина. Поняття про зрілість новонародженого. Особливості методики обстеження новонародженого. Шкала Апгар. Фізіологічні і перехідні стани в періоді новонародженості. Первинний туалет і патронаж новонародженого. Догляд за новонародженим. Санітарно-гігієнічний режим відділень новонароджених. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (опанування практичних навичок на муляжах), робота із застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів) з подальшим обговоренням.

Пр4 "Особливості недоношеної дитини." (денна)

Новонароджена недоношена дитина. Ознаки недоношеності. Первинний туалет і патронаж недоношеного новонародженого. Особливості догляду за недоношеною дитиною. Особливості методики обстеження недоношеного новонародженого. Санітарно-гігієнічний режим відділень виходжування недоношених дітей. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (опанування практичних навичок на муляжах), робота із застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів) з подальшим обговоренням.

Тема 4. Фізичний розвиток дітей, антропометрія. Методи оцінки.

Пр5 "Фізичний розвиток дітей, антропометрія. Методи оцінки." (денна)

Поняття про фізичний розвиток, значення його оцінки. Поняття про акселерацію розвитку дітей, основні гіпотези і механізми акселерації. Методи антропометрії. Методи оцінки фізичного розвитку дітей. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі з використанням вагів напільних, настільних, горизонтального та вертикального ростомірів, сантиметрової стрічки для опанування навичок з вимірювання на муляжах довжини тіла, зросту, обводу голови, тулуба та для визначення ваги тіла.

Пр6 "Семіотика уражень фізичного розвитку дітей." (денна)

Семіотика відхилень фізичного розвитку дітей, частота. Найбільш часті види відхилень. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті.

Тема 5. Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження та семіотика захворювань нервової системи у дітей. Психомоторний розвиток дітей та його оцінка.

Пр7 "Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи у дітей. Методика клінічного неврологічного обстеження дітей. Особливості становлення психомоторного розвитку дітей Рефлекси новонароджених та дітей раннього віку Оцінка психомоторного розвитку." (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи у дітей. Порушення ембріогенезу як основа природжених аномалій розвитку нервової системи. Методика клінічного неврологічного обстеження дітей. Поняття про психомоторний розвиток дітей, його особливості в різні періоди дитячого віку. Режим дня для дітей різного віку. Типи вищої нервової діяльності і фазові стани у дітей та їх значення для виховання. Особливості оцінки нервово-психічного розвитку новонародженого. Семіотика порушень нервово-психічного розвитку дітей. Елементи нервово-психічного виховання дітей раннього віку (розвиток емоцій, естетичне, моральне та ін.). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі, (робота з муляжами), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з оцінки нервово – психічного розвитку) з подальшим обговоренням.

Пр8 "Семіотика захворювань нервової системи у дітей." (денна)

Семіотика основних захворювань нервової системи у дітей (гідроцефалія, менінгіт, енцефаліт, дитячий церебральний параліч та ін.). Особливості спинномозкової рідини у дітей та семіотика її змін при патології (при гнійних та серозних менінгітах, гідроцефалії та ін.). Догляд за дітьми з патологією нервової системи. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі, (робота з муляжами), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики обстеження нервової системи) з подальшим обговоренням.

Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження, семіотика захворювань шкіри, підшкірної основи.

Лк2 "Анатомо - фізіологічні особливості шкіри, підшкірної клітковини, кісткової та м'язової систем у дітей, методи обстеження та семіотика уражень." (денна)

Морфологічні і функціональні особливості шкіри та її похідних у дітей. Характеристика основних патологічних морфологічних елементів шкіри, класифікація. Характеристика будови підшкірної клітковини. Семіотика захворювань шкіри і уражень підшкірної клітковини. Анатомо-фізіологічні особливості кістково-м'язової системи у дітей. Семіотика уражень і захворювань кістково-м'язової системи. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних інтерактивних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Пр9 "Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження шкіри та підшкірно - жирової клітковини." (денна)

Морфологічні і функціональні особливості шкіри та її похідних у дітей. Особливості будови підшкірної клітковини. Методика обстеження (огляд, пальпація). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики обстеження шкіри, підшкірно – жирового шару) з подальшим обговоренням.

Пр10 "Характеристика патологічних морфологічних елементів шкіри (висипок) та семіотика уражень шкіри і підшкірної клітковини." (денна)

Характеристика основних патологічних морфологічних елементів шкіри, класифікація, семіотика уражень. Елементи догляду за шкірою та ПЖК. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з характеристикою морфологічних елементів) з подальшим обговоренням.

Тема 7. Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження, семіотика кісткової системи у дітей.

Пр11 "Анатомо-фізіологічні особливості, методика клінічного обстеження, семіотика уражень кісткової системи у дітей." (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості кісткової системи у дітей. Методика клінічного обстеження кісткової системи (збір анамнезу, огляд, пальпація, перкусія). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (використання муляжів, фантомів, сантиметрової стрічки), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики обстеження даної системи (скарги, огляд, пальпація, перкусія)) з подальшим обговоренням.

Пр12 "Семіотика уражень кісткової системи у дітей. Методика обстеження." (денна)

Семіотика уражень кісткової системи у дітей. Методика інструментальних методів обстеження (вимірювання обвіду голови, грудної клітки, розмірів великого т'ямчка, рентгенологічні методи дослідження, тощо). Дослідження кульшового суглоба у дітей. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (використання муляжів, фантомів, сантиметрової стрічки), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики обстеження кісткової системи (скарги, огляд, пальпація, перкусія, інструментальні методи дослідження)) з подальшим обговоренням.

Тема 8. Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження, семіотика уражень м'язової системи у дітей.

Пр13 "Анатомо-фізіологічні особливості, методи дослідження м'язової системи у дітей." (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості м'язової системи у дітей. Методи дослідження м'язової системи у дітей (тонус, сила, розвиток та ін.). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (використання муляжів, фантомів, динамометра, сантиметрової стрічки), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики обстеження м'язової системи (скарги, огляд, пальпація)) з подальшим обговоренням.

Пр14 "Семіотика уражень і захворювань м'язової системи." (денна)

Семіотика уражень і захворювань м'язової системи (гіпертонія, гіпотонія, атонія, міопатія, міастенія, тощо). Інструментальні методи діагностики (визначення працездатності, тощо). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (використання муляжів, фантомів, сантиметрової стрічки, динамометра), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики обстеження даної системи (скарги, огляд, пальпація, інструментальні методи дослідження)) з подальшим обговоренням.

Тема 9. Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження органів дихання у дітей.

Лк3 "Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження органів дихання у дітей." (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості системи дихання у дітей.. Семіотика уражень і основних захворювань органів дихання у дітей. Синдроми дихальних розладів і дихальної недостатності, основні клінічні прояви. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних інтерактивних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Пр15 "АФО дихальної системи у дітей. Методика клінічного обстеження органів дихання у дітей та семіотика уражень (скарги, огляд, пальпація)." (денна)

Особливості ембріогенезу органів дихання і аномалії їх розвитку. Анатомо-фізіологічні особливості системи дихання у дітей. Методика клінічного обстеження органів дихання у дітей (збір анамнезу, огляд, пальпація). Семіотика уражень. Характеристика основних симптомів при захворюваннях органів дихання (кашель, задишка, зміна кольору шкіри та ін.) Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (відпрацювання навичок пальпації, перкусії), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики клінічного обстеження дихальної системи (скарги, огляд, пальпація)) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок опитування, огляду, пальпації «один на одному».

Пр16 "Методика клінічного обстеження органів дихання у дітей та семіотика уражень (перкусія, аускультация)." (денна)

Топографічна та порівняльна перкусія легень у дітей. Семіотика порушень. Порівняльна аускультация легень. Везикулярне, пуерильне, жорстке, послаблене, бронхіальне дихання, семіотика уражень. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (відпрацювання навичок перкусії, аускультация на фантомах за допомогою фонендоскопа (аускультация), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики клінічного обстеження дихальної системи (перкусія, аускультация)) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок пальпації, перкусії та аускультация «один на одному» з використанням стето – фонендоскопа.

Пр17 "Симптоматика основних захворювань органів дихання у дітей." (денна)

Семіотика уражень і симптоматика основних захворювань органів дихання у дітей. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (продовження відпрацювання навичок пальпації, перкусії, аускультация на фантомах за допомогою фонендоскопа (аускультация), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з демонстрацією клінічних проявів основних захворювань дихальної системи). Крім того, при вивченні даної патології передбачаються рольові ігри, опанування навичок пальпації, перкусії та аускультация «один на одному» з використанням стето – фонендоскопа.

Пр18 "Основні синдроми дихальних розладів і дихальної недостатності, клінічні прояви" (денна)

Синдроми дихальних розладів і дихальної недостатності, основні клінічні прояви (бронхобструктивний синдром, синдром крупа, дихальної недостатності). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (продовження відпрацювання навичок пальпації, перкусії, аускультация на фантомах за допомогою фонендоскопа (аускультация), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з демонстрацією клінічних проявів основних синдромів дихальної системи). Крім того, при вивченні даної патології передбачаються рольові ігри, опанування навичок пальпації, перкусії та аускультация «один на одному» з використанням стето – фонендоскопа.

Пр19 "Функціональні та інструментальні методи дослідження дихальної системи. Методика проведення та оцінка показників" (денна)

Дихальні проби, рентенографія грудної клітки, ультразвукове дослідження, капнографія, сцинтиграфія. Методика проведення та оцінка показників. Семіотика відхилень. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методиками функціонального та інструментального дослідження дихальної системи (дихальні проби, рентенографія грудної клітки, ультразвукове дослідження, капнографія, сцинтиграфія)) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок виконання дихальних проб «один на одному» з використанням стето – фонендоскопа, секундоміра. Ознайомлення з методиками проведення та трактування отриманих даних рентенологічного та ультразвукового обстеження органів грудної клітки у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Пр20 "Функціональні методи дослідження дихальної системи. Методика проведення та оцінка показників" (денна)

Спірографія, спірометрія, пікфлоуметрія у дітей. Методика проведення та оцінка показників. Типи та ступені вентиляційних порушень легеневої функції. Семіотика відхилень. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методиками функціонального дослідження дихальної системи (спірографія, спірометрія, пікфлоуметрія)) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок виконання дослідження функції зовнішнього дихання "один на одному» з використанням спірометра, пікфлоуметра. Ознайомлення з методиками проведення та трактування отриманих даних дослідження функції зовнішнього дихання (спірографія, пікфлоуметрія) на стаціонарних приладах у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 10. АФО серцево-судинної системи у дітей. Методика клінічного обстеження органів ССС у дітей.

Лк4 "АФО серцево-судинної системи у дітей. Методика клінічного, функціонального та інструментального обстеження органів ССС у дітей. Семіотика уражень." (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості серця і судин у дитячому віці. Клінічні ознаки ураження серцево-судинної системи у дітей. Семіотика природжених і набутих захворювань серця і судин у дітей. Особливості ЕКГ і ФКГ у здорових дітей різного віку. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних інтерактивних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Пр21 "АФО серцево-судинної системи у дітей. Методика клінічного обстеження органів ССС у дітей" (скарги, огляд, пальпація) та семіотика уражень." (денна)

Ембріогенез серцево-судинної системи і вроджені аномалії серця та судин. Особливості кровообігу у внутрішньоутробному періоді. Анатомо-фізіологічні особливості серця і судин у дитячому віці. Методика клінічного обстеження органів ССС у дітей та семіотика уражень (скарги, огляд, пальпація). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (відпрацювання навичок огляду, пальпації), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики клінічного обстеження серцево – судинної системи (скарги, огляд, пальпація)) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок огляду, пальпації «один на одному».

Пр22 "Методика проведення обстеження серцево-судинної системи у дітей (перкусія, аускультация), семіотика уражень." (денна)

Методика клінічного обстеження органів ССС у дітей та семіотика уражень (перкусія, аускультация). Перкусія серця у дітей. Перкусія абсолютних та відносних меж серця у дітей, семіотика порушень. Методика проведення аускультация серця у дітей. Характеристика звукових явищ (тони, шуми). Семіотика уражень. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (відпрацювання навичок перкусії, аускультация на фантомах за допомогою фонендоскопа (аускультация)), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики клінічного обстеження серцево – судинної системи (перкусія, аускультация)) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок, перкусії та аускультация «один на одному» з використанням стето– фонендоскопа.

Пр23 "Симптоматика основних захворювань органів ССС у дітей." (денна)

Семіотика природжених і набутих захворювань серця і судин у дітей, міокардиту, ендокардиту, перикардиту, тощо. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (продовження відпрацювання навичок пальпації, перкусії, аускультация на фантомах за допомогою фонендоскопа (аускультация)), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з демонстрацією клінічних проявів основних захворювань серцево – судинної системи). Крім того, при вивченні даної патології передбачаються рольові ігри, удосконалення опанування навичками пальпації, перкусії та аускультация «один на одному» з використанням стето – фонендоскопа.

Пр24 "Синдроми уражень органів ССС, клінічні прояви. Недостатність кровообігу, ступені, симптоматика." (денна)

Основні клінічні синдроми при захворюваннях ССС, клінічні прояви. Гостра та хронічна недостатність кровообігу, ступені, симптоматика. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (продовження відпрацювання навичок пальпації, перкусії, аускультация на фантомах за допомогою фонендоскопа (аускультация)), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з демонстрацією клінічних проявів основних захворювань та синдромів серцево – судинної системи). Крім того, при вивченні даної патології передбачаються рольові ігри, удосконалення опанування навичками пальпації, перкусії та аускультация «один на одному» з використанням стето – фонендоскопа.

Пр25 "Лабораторні та функціональні методи дослідження серцево-судинної системи." (денна)

Клінічні та біохімічні показники крові при захворюваннях ССС. Функціональні проби. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення функціональних методів обстеження) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються опанування навичок вимірювання артеріального тиску із використанням тонометра та фонендоскопа, ознайомлення з методиками проведення та трактування отриманих даних дослідження функціональних проб (Штанге, Генча, Шалкова, велоергометрії та інших).

Пр26 "Інструментальні методи дослідження ССС у дітей - рентгенологічне, ультразвукове, електрокардіографія, фонокардіографія, ехокардіографія у дітей. Особливості ЕКГ у дітей в нормі." (денна)

Електрокардіографія, фонокардіографія, ехокардіографія, рентгенологічні та ультразвукові методи обстеження. Особливості ЕКГ у дітей в нормі та при патології. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення інструментальних методів обстеження) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачається ознайомлення з методиками проведення та трактування отриманих даних дослідження ФКГ, ЕКГ, рентгенологічного та ультразвукового обстеження серця у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 11. Анатомо-фізіологічні особливості органів системи травлення, методика обстеження.

Лк5 "Вікові анатомо-фізіологічні особливості системи травлення у дітей. Методика обстеження, семіотика уражень." (денна)

Вікові анатомо-фізіологічні особливості системи травлення у дітей. Методика обстеження, семіотика уражень органів травлення та основних захворювань (гастрит, виразкова хвороба, холецистит, дискінезія жовчних шляхів та ін.) у дітей. Синдром «гострого живота». Викладання проводиться у вигляді мультимедійних інтерактивних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Пр27 "АФО органів травлення. Методика клінічного обстеження органів травлення (огляд, пальпація, перкусія, аускультация). Семіотика уражень." (денна)

Вікові анатомо-фізіологічні особливості системи травлення у дітей. Методика клінічного обстеження органів травлення (збір анамнезу, огляд, пальпація, перкусія, аускультация). Семіотика уражень органів травлення у дітей. Основні захворювання органів травлення у дітей (пілороспазм, пілоростеноз, гастрит, виразкова хвороба, холецистит, дискінезія жовчних шляхів та ін.) у дітей. Синдром "гострого живота". Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (робота з фантомами), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення клінічного обстеження шлунково – кишкового тракту та демонстрацією клінічних проявів основних захворювань і синдромів) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок збору анамнезу, огляду, пальпації, перкусії та аускультация «один на одному» з використанням стето– фонендоскопа.

Пр28 "Лабораторні, інструментальні та функціональні методи досліджень дітей з патологією ШКТ." (денна)

Лабораторні, інструментальні та функціональні методи досліджень дітей з патологією ШКТ (ендоскопія, термографія, УЗД, колоноскопія, ректороманоскопія та інші). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (робота з фантомами), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення інструментальних і функціональних методів обстеження) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачається ознайомлення з методиками проведення та трактування отриманих даних ендоскопічного дослідження, рентгенологічного та ультразвукового обстеження шлунково – кишкового тракту у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 12. Анатомо- фізіологічні особливості, методика обстеження органів системи виділення у дітей.

Лк6 "Анатомо-фізіологічні особливості органів сечової системи у дитячому віці. Методика обстеження, семіотика уражень." (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості органів сечової системи у дитячому віці. Методика обстеження, семіотика найбільш поширених захворювань сечової системи у дітей та мікроскопічних змін сечового осаду. Основні синдроми. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних інтерактивних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Пр29 "Анатомо- фізіологічні особливості, методика обстеження органів системи виділення у дітей. Семіотика уражень." (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості органів сечової системи у дитячому віці. Короткі відомості про ембріогенез органів сечової системи як основи природжених аномалій. Методика обстеження і семіотика найбільш поширених захворювань сечової системи у дітей. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (робота з фантомами), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики клінічного обстеження органів сечовиділення (скарги, огляд, пальпація, перкусія, аускультация)) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок пальпації, перкусії та аускультация «один на одному» з використанням стето– фонендоскопа.

Пр30 "Лабораторні, функціональні та інструментальні методи досліджень органів СВС у дітей." (денна)

Семіотика мікроскопічних змін сечового осаду (протеїн-, еритроцит-, лейкоцит- і циліндрурія та ін.). Синдром гострої і хронічної ниркової недостатності. Лабораторні, інструментальні та функціональні методи досліджень дітей з патологією СВС. Догляд за хворими з патологією сечової системи. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (робота з фантомами), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення інструментальних і функціональних методів обстеження) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачається ознайомлення з методиками проведення та трактування отриманих даних лабораторних досліджень, ендоскопічного дослідження, рентгенологічного та ультразвукового обстеження органів сечовиділення у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 13. Особливості ендокринної системи.

Лк7 "Анатомо-фізіологічні особливості ендокринної системи у дітей. Методика обстеження, семіотика уражень." (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості ендокринної системи у дітей. Семіотика синдромів гіпер- і гіпофункції окремих ендокринних залоз та захворювань ендокринної системи у дітей. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних інтерактивних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Пр31 "Особливості ендокринної системи" (денна)

АФО, методика обстеження та семіотика уражень гіпофізу, епіфізу, щитоподібної та парашитоподібних залоз. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики клінічного обстеження ендокринної системи (скарги, огляд, пальпація) та інструментальних і функціональних методів обстеження з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок пальпації «один на одному», ознайомлення з методиками проведення та трактування отриманих даних лабораторних досліджень, рентгенологічного та ультразвукового обстеження органів ендокринної системи у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Пр32 "Особливості ендокринної системи." (денна)

АФО, методика обстеження та семіотика тимусу, наднирників, підшлункової залози та статевих залоз. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики клінічного обстеження ендокринної системи (скарги, огляд, пальпація) та інструментальних і функціональних методів обстеження з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок пальпації «один на одному», ознайомлення з методиками проведення та трактування отриманих даних лабораторних досліджень, рентгенологічного та ультразвукового обстеження органів ендокринної системи у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 14. Система крові у дітей.

Лк8 "Анатомо-фізіологічні особливості крові у дітей. Клініко-гематологічна семіотика основних синдромів. Імунна система та особливості її функціонування у дітей." (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості крові у дітей. Клініко-гематологічна семіотика основних синдромів. Імунна система та особливості її функціонування у дітей. Поняття про імунодефіцити, класифікація та семіотика імунодефіцитних станів. Методи обстеження, семіотика уражень. Клініко-імунологічна семіотика ВІЛ-інфекції у дітей. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних інтерактивних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Пр33 "Анатомо- фізіологічні особливості, методика обстеження органів системи крові у дітей. Семіотика уражень." (денна)

АФО системи крові у дітей різних вікових груп. Методи клінічного обстеження дітей із захворюваннями крові. Семіотика уражень. Клініко-гематологічна семіотика основних синдромів (анемічний, гемолітичний, геморагічний та ін.) при захворюваннях системи крові у дітей. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення клінічного обстеження системи крові (скарги, огляд, пальпація, перкусія)) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок пальпації, перкусії «один на одному».

Пр34 "Лабораторні, функціональні та інструментальні методи досліджень органів кровотворення у дітей." (денна)

Лабораторні та інструментальні методи обстеження у дітей із захворюваннями крові. Їх оцінка та семіотика відхилень. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення інструментальних і функціональних методів обстеження) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачається ознайомлення з методиками проведення та трактування отриманих даних лабораторних досліджень, рентгенологічного та ультразвукового обстеження системи крові у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 15. Імунна система у дітей. Курація.

Пр35 "Імунна система у дітей. Імунодефіцитні стани та методи діагностики імунодефіцитів у дітей." (денна)

АФО імунної системи. Методика обстеження. Семіотика уражень. Імунодефіцитні стани та методи діагностики імунодефіцитів у дітей. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення клінічного обстеження імунної системи (скарги, огляд, пальпація)) та інструментальних і функціональних методів обстеження з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри, опанування навичок пальпації «один на одному», ознайомлення з методиками проведення та трактування отриманих даних лабораторних (імунологічних) досліджень, рентгенологічного та ультразвукового обстеження імунної системи у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Пр36 "Курація. Підготовка до написання історії хвороби." (денна)

Самостійна курація хворої дитини. Підготовка до написання історії хвороби. У разі відсутності карантинних обмежень під час курації студенту надається хвора дитина, яка знаходиться на лікуванні у відділеннях лікувального закладу. Студент самостійно, але під керівництвом викладача проводить клінічне обстеження дитини. Результати обстежень, в тому числі і параклінічних з висновками оформляються студентом у вигляді письмової роботи. Правила написання історії хвороби регламентуються відповідними нормативними актами. Для студента вони викладені в методичних рекомендаціях кафедри по написанню навчальної історії хвороби. При наявності карантину студенту надається віртуальний хворий.

Тема 16. Вигодовування дітей.

Лк9 "Вигодовування дітей." (денна)

Вигодовування дітей раннього віку. Природне, штучне та змішане вигодовування немовлят. Організація та принципи раціонального харчування здорових дітей, старших одного року. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних інтерактивних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Пр37 "Природне вигодовування дітей." (денна)

Природне вигодовування немовлят. Біологічне значення. Кількісний і якісний склад материнського молока. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (робота з фантомами, муляжами по відпрацюванню навичок правильного годування грудьми), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення грудного вигодовування).

Пр38 "Природне вигодовування дітей." (денна)

Методи розрахунку добового об'єму їжі та режиму харчування. Добова потреба дитини в харчових інгредієнтах та енергії. Підгодовування (прикорм) і корекція харчування. Методика введення підгодовування (прикорму) і корекція харчування при природньому вигодовуванні. Терміни, блюда прикорму. Оцінка ефективності. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (робота з фантомами, муляжами по відпрацюванню навичок правильного годування грудьми), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення грудного вигодовування). Крім того, при вивченні даної теми передбачається вирішення задач зі складання меню на одну добу для здорової дитини віком до одного року при грудному вигодовуванні.

Пр39 "Штучне вигодовування." (денна)

Штучне вигодовування немовлят. Класифікація та характеристика молочних сумішей для штучного вигодовування немовлят. Гарантійне коров'яче молоко. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті.

Пр40 "Штучне вигодовування." (денна)

Техніка штучного вигодовування і критерії оцінки його ефективності. Добова потреба дитини в білках, жирах, вуглеводах та калоріях при штучному вигодовуванні. Прикорм і корекція харчування при штучному вигодовуванні. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (робота з фантомами, муляжами по відпрацюванню навичок правильного годування грудьми, годуванню з пляшечок), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики штучного вигодовування). Крім того, при вивченні даної теми передбачається вирішення задач зі складання меню на одну добу для здорової дитини віком до одного року при штучному вигодовуванні.

Пр41 "Змішане вигодовування. Організація та принципи раціонального харчування дітей старших одного року." (денна)

Змішане вигодовування. Техніка і правила догодовування. Молочні суміші, які застосовуються для догодовування. Схеми змішаного вигодовування дітей першого року життя. Прикорм і корекція харчування. Добова потреба дитини в білках, жирах, вуглеводах та калоріях при змішаному вигодовуванні. Організація та принципи раціонального харчування дітей старших одного року. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (робота з фантомами, муляжами по відпрацюванню навичок правильного годування грудьми, сосками, пляшечками для годування), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики змішаного вигодовування). Крім того, при вивченні даної теми передбачається вирішення задач зі складання меню на одну добу для здорової дитини віком до одного року при змішаному вигодовуванні.

Тема 17. Обмін речовин у дітей.

Пр42 "Обмін речовин у дітей." (денна)

АФО мінерального обміну Семіотика порушень мінерального обміну/ Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики клінічного обстеження дітей з порушенням мінерального обміну) та інструментальних і функціональних методів обстеження з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної теми передбачаються опанування навичок з розрахунку об'єму рідини, необхідної для забезпечення потреби дитячого організму, як в нормі, так і при патології.

Тема 18. Захист історії хвороби. Тестування. Залікове заняття.

Пр43 "Захист історії хвороби." (денна)

Захист історії хвороби буде включати питання особливостей збору анамнезу, методики обстеження, семіотики уражень тієї системи, яка уражена в кожному конкретному випадку (тобто, згідно основного захворювання дитини, яка була надана студенту для курації).

Пр44 "Тестування" (денна)

За діагностичне тестування студент отримує максимально 10 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен отримати студент - 6 балів (60% правильних відповідей).

Пр45 "Залікове заняття (практично - орієнтований диференційований залік)." (денна)

Практично - орієнтований диференційований залік буде включати питання до всього курсу пропедевтики педіатрії, серед яких: теоретичні питання, питання до комп'ютерного тестового контролю та практична частина. Проведення заняття передбачається в навчальній кімнаті. Спочатку, студенти у письмовій чи усній формах відповідають на теоретичні питання, з подальшим їх обговоренням та захистом, потім складають тестовий комп'ютерний контроль. Практична частина залікового заняття буде включати демонстрацію студентом практичних навичок, якими він оволодів під час вивчення дисципліни. Проведення заняття планується у симуляційному центрі (при відсутності карантину - у ліжка хворого). Загальна оцінка за залік буде виставлятися за результатами всіх трьох складових частин заліку.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН4	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН5	Практикоорієнтоване навчання
МН6	Електронне навчання
МН7	Самостійне навчання

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (CBL, TBL, RBL), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчої і наукової діяльності та спрямовані на підготовку практикоорієнтованих спеціалістів.

Дисципліна забезпечує опанування навичками (soft skills) такими як: • Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. • Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях. • Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності. • Здатність приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії. • Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій. • Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до практичних занять
НД2	Підготовка до поточного та підсумкового контролю
НД3	Розбір клінічних кейсів
НД4	Інтерпретація лабораторних (клінічний аналіз крові, сечі, біохімічний аналіз крові, імунологічні дослідження тощо) та інструментальних (ЕКГ, ЕхоКГ, ЕФГДС, УЗД, КТ, рентгенографія, спірографія тощо) методів обстеження

НД5	Підготовка та обговорення мультимедійних презентацій
НД6	Розв'язування конкретних клінічних завдань (наприклад, написання історії хвороби та її захист в аудиторії)
НД7	Практична робота з пацієнтом у профільних відділеннях лікарні (за умови відсутності карантину), або в симуляційному центрі
НД8	Самонавчання
НД9	Написання історії хвороби
НД10	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД11	Електронне навчання у системах Google Meet, Вайбер, Телеграм, Zoom, MIX.sumdu.edu.ua
НД12	Індивідуальний дослідницький проєкт (студентська наукова робота, стаття, тези тощо)
НД13	Відпрацювання практичних навичок в симуляційному центрі
НД14	Інтерактивні лекції
НД15	Перегляд фільмів з методики обстеження органів і систем та їх детальне обговорення

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Корегування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

<p>МФО2 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами</p>	<p>Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Консультування студентів в роботі з і стандартизованим пацієнтом, пряме та непряме спостереження за роботою здобувачів "біля ліжка" хворого із подальшим визначенням рівня практичної підготовки</p>
<p>МФО3 Консультування викладача під час підготовки індивідуального дослідницького проєкту (виступ на конференції, конкурсі наукових робіт)</p>	<p>Важливим фактором формування професійних якостей майбутніх спеціалістів є науково-дослідна робота студентів. Залучення останніх до дослідницької діяльності сприяє формуванню їхнього наукового світогляду, працелюбства, працездатності, ініціативності тощо.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Усні коментарі викладача. Студенту надаються додаткові заохочувальні бали (від 5 до 10), залежно від виду дослідницького проєкту</p>
<p>МФО4 Розв'язування клінічних кейсів</p>	<p>Кейс-метод дозволяє розкрити та сформулювати необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності студентів-медиків, формує клінічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об'ємом інформації.</p>	<p>протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Оцінка здібності студента до клінічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>

<p>МФО5 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань</p>	<p>У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Консультування студентів в роботі з і стандартизованим пацієнтом, пряме та непряме спостереження за роботою здобувачів "біля ліжка" хворого із подальшим визначенням рівня практичної підготовки</p>
<p>МФО6 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів</p>	<p>Метод ефективною перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити засвоєння навчального матеріалу із кожної тематики.</p>	<p>Протягом всього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Студент має надати 60 % правильних відповідей, що є допуском до практичної частини заняття.</p>
<p>МФО7 Завдання оцінювання рівня теоретичної підготовки</p>	<p>Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Проводиться на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно тематичного плану.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни.</p>	<p>Зворотній зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих теоретичних знань</p>

<p>МФО8 Консультація викладача під час написання історії хвороби</p>	<p>Написання історії хвороби передбачає демонстрацію вміння працювати з хворим, закріплення практичних навичок фізикального обстеження пацієнта, оцінювання та аналізу медичної документації, встановлення клінічного діагнозу з елементами диференційної діагностики, призначення лікування. Передбачений захист історії хвороби, коли студент має надати відповіді на питання щодо хворого, курацію якого він проводив, причин та провокуючих факторів захворювання, сучасних методів діагностики та лікування</p>	<p>Написання протягом циклу, захист - відповідно до календарно-тематичного плану</p>	<p>Консультація викладача під час написання історії хвороби з усними коментарями. Здобувач отримує оцінку за написання історії хвороби (5 балів максимум) та захист (5 балів максимум).</p>
<p>МФО9 Перевірка виконання практичних навичок</p>	<p>Відпрацювання практичних навичок на різноманітних манекенах і симуляторах.</p>	<p>Протягом усього періоду навчання.</p>	<p>Успішне виконання практичних навичок з дисципліни є допуском до складання заліку. Максимальна кількість балів - 20, мінімальна -12</p>
<p>МФО10 Виконання групового кейсу</p>	<p>Метод дозволяє залучити всіх учасників до процесу обговорення та обґрунтування власної думки шляхом багатосторонньої комунікації, розвинути вміння вести професійну дискусію, виховати повагу до колег та здатність до генерації альтернативних ідей і пропозицій.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни.</p>	<p>Оцінка здатності студента до роботи в команді, вміння обґрунтовувати свої рішення, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>

<p>МФО11 Об'єктивне структуроване клінічне обстеження (OSCE)</p>	<p>Студент повинен підтвердити своє вміння обстежувати хворого, ставити правильний діагноз, призначати і проводити лікування, враховуючи індивідуальні особливості пацієнта із дотриманням основних принципів етики та деонтології.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття</p>
<p>МФО12 Оцінювання інтерпретації лабораторних та інструментальних методів обстеження</p>	<p>Студент має інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних методів обстеження, виділити провідний клінічний синдром або патологічних стан.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття.</p>
<p>МФО13 Дискусії у фокус-групах</p>	<p>Метод дозволяє залучити всіх учасників до процесу обговорення та обґрунтування власної думки шляхом багатосторонньої комунікації, розвинути вміння вести професійну дискусію, виховати повагу до колег та здатність до генерації альтернативних ідей і пропозицій.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Оцінка здатності студента до роботи в команді, вміння обґрунтовувати свої рішення, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>
<p>МФО14 Підготовка та демонстрація з обговоренням мультимедійних презентацій (заохочувальні бали).</p>	<p>Здобувачі самостійно готують мультимедійні презентації з певних тем, що входять до тематичного плану і доповідають на занятті. Після презентації проводиться її обговорення.</p>	<p>Упродовж навчального семестру</p>	<p>Здобувач отримує навички самостійного пошуку наукової літератури, навчається підбирати найбільш актуальну і свіжу інформацію. Може отримати до 5 балів.</p>

<p>МФО15 Перегляд навчальних фільмів з методик обстеження органів і систем та подальшим їх обгоренням.</p>	<p>Здобувач має змогу самостійно оцінити методику обстеження тієї чи іншої системи для подальшого відрацювання в симуляційному центрі чи у ліжка хворого, а викладач контролює правильність дій.</p>	<p>Упродовж року</p>	<p>Надає можливість відшліфувати техніку виконання тієї чи іншої методики</p>
<p>МФО16 Захист індивідуального дослідницького проєкту (заохочувальна діяльність, додаткові бали)</p>	<p>Важливим фактором формування професійних якостей майбутніх спеціалістів є науково-дослідна робота студентів. Залучення останніх до дослідницької діяльності сприяє формуванню їхнього наукового світогляду, працелюбства, працездатності, ініціативності тощо.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Усні коментарі викладача. Студенту надаються додаткові заохочувальні бали (від 5 до 10), залежно від виду дослідницької роботи</p>

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
<p>МСО1 Оцінювання письмових робіт, опитування, розв'язання клінічного кейсу</p>	<p>Оцінюються письмові роботи виконані як на занятті, так і у вигляді домашнього завдання (наприклад розрахунок меню дитині до року, чи оцінити фізичний та нервово - психічний розвиток)</p>	<p>упродовж навчального семестру</p>	<p>Здобувач максимально отримує 5 балів, мінімально 3</p>

<p>МСО2 Написання та захист історії хвороби</p>	<p>Написання історії хвороби передбачає демонстрацію вміння працювати з хворим, закріплення практичних навичок фізикального обстеження пацієнта, оцінювання та аналізу медичної документації, встановлення клінічного діагнозу з елементами диференційної діагностики, призначення лікування. Передбачений захист історії хвороби, коли студент має надати відповіді на питання щодо хворого, курацію якого він проводив, причин та провокуючих факторів захворювання, сучасних методів діагностики та лікування.</p>	<p>Відповідно до календарно-тематичного плану</p>	<p>Студент може отримати максимально 10 балів. 5 балів нараховується за написання, 5 балів за захист. Мінімальна кількість балів для успішного захисту - 6 балів</p>
<p>МСО3 Тестування</p>	<p>На кожному занятті здобувач проходить комп'ютерне тестування з теоретичної частини на платформах Google Meet, або інших які використовуються в СумДУ.</p>	<p>У продовж навчального року</p>	<p>Здобувач має правильно відповісти на не менш ніж 60% питань, що є допуском до практичної частини заняття</p>
<p>МСО4 Виконання практичних навичок та маніпуляцій</p>	<p>Комплексне відпрацювання практичної складової програм навчальних дисциплін у безпечному для здобувачів освіти симуляційному середовищі. Надає можливість опанувати навички з різноманітних невідкладних станів.</p>	<p>Відповідно до календарно-тематичного плану.</p>	<p>Є обов'язковим для допуску до підсумкового модульного контролю. Максимальна кількість балів 20, мінімальна 12</p>

МСО5 Підсумковий контроль (ПК): практично-орієнтований диференційований залік (відповідно до регламенту проведення)	Складання диференційованого заліку. До складання заліку допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни, склали практичні навички та захистили історію хвороби	Відповідно до розкладу	Здобувач може отримати 80 балів за іспит. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент -48 балів
---	---	------------------------	--

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
6 семестр	200 балів		
МСО1. Оцінювання письмових робіт, опитування, розв'язання клінічного кейсу	80		
	80	48	Ні
МСО2. Написання та захист історії хвороби	10		
	10	5	Ні
МСО3. Тестування	10		
	10	6	Ні
МСО4. Виконання практичних навичок та маніпуляцій	20		
	20	12	Ні
МСО5. Підсумковий контроль (ПК): практично-орієнтований диференційований залік (відповідно до регламенту проведення)	80		
підсумкове комп'ютерне тестування	16	10	Ні
Усне опитування, виконання групового кейсу, клінічного кейсу, відповіді на теоретичні питання.	32	19	Ні
Виконання практичного завдання оцінювання стану дитини, об'єктивне структуроване клінічне обстеження з визначенням основного клінічного синдрому, інтерпретація результатів лабораторного та інструментального обстеження.	32	19	Ні

При оцінюванні знань, студенту за кожну годину практичного заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4-х бальній системі оцінювання). Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 100. Кількість балів студента вираховується за формулою: середнє арифметичне число із успішності поточних оцінок помножити на 20. За написання та захист історії хвороби присвоюються такі бали: «5» - 5 балів, «4» - 4 бали, «3» - 3 бали, «2» - 0 балів.

Загалом за історію хвороби та за діагностичне тестування студент може максимально отримати по 10 балів, при цьому необхідний мінімум складає по 6 балів. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 120. Мінімальна (допуск до заліку) - 72 бали (60 балів за поточну успішність і по 6 балів за історію хвороби та тестування). Практично - орієнтований диференційований залік проводиться відповідно до розкладу наприкінці семестру. Оцінка за залік виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання, при цьому, в цілому, оцінці «5» відповідає 80 балів, «4» - 64 бали, «3» - 48 балів, «2» - 0 балів, із них - оцінка за практичну та теоретичну підготовку складає по 40% від загальної суми балів контролю і відповідає - «5» – 32 бали, «4» – 25,6 балів, «3» – 19,2 бали «2» – 0 балів. Оцінка за тестування складає 20%, що відповідає – «5» – 16 балів, «4» – 12,8 балів, «3» – 9,6 балів «2» – 0 балів. ПМК зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Загальна оцінка за дисципліну складається із суми набраних балів за поточну успішність та складання ПМК. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни - за індивідуальний дослідницький проєкт (захист студентської наукової роботи 12 балів, виступ на конференції 5, стендова доповідь - 4, тези доповідей 3 бали), за підготовку мультимедійних презентацій 5 балів. Максимальна кількість цих балів не повинна бути більше 12, а загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200. Передбачена можливість перезарахування балів, отриманих за системою неформальної освіти відповідно до Положення.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди, архів рентгенограм, спірограм, електрокардіограм, комп'ютерних томограм, результатів лабораторних методів обстеження
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	Симуляційний центр, обладнаний муляжами окремих органів: 2 верхні кінцівки для відпрацювання методик проведення ін'єкцій, відпрацювання навичок обстеження пульсу тощо; два муляжі сідниць для відпрацювання навичок виконання ін'єкцій, догляду за хворими, постановки клізм; 2 фантоми ляльок для відпрацювання навичок догляду за дітьми (наприклад пеленання), опанування методик пальпації, перкусії та аускультатії різних систем
ЗН5	Технічні засоби (кінофільми, радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи та ін.)
ЗН6	Медичні споруди/приміщення та обладнання (КНП "Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди" СМР)
ЗН7	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН8	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)

ЗН9	Медичне обладнання (напольні та настольні ваги, горизонтальний та вертикальний ростоміри, сантиметрова стрічка для проведення антропометричних досліджень; ручний динамометр; танометр, стетофонендоскоп для відпрацювання навичок вимірювання артеріального тиску, спірометр, пікфлоуметр, тощо)
ЗН10	Електронний пристрій TytoCare для проведення аускультатії серця та легенів пацієнта в умовах клініки або дистанційно, переглядання відеозаписів оглядів вух і горла, вимірювання температури тіла пацієнта та фотографування шкіри пацієнта
ЗН11	Використання методик з проведення опитування батьків або дитини та клінічного обстеження дитини.

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Клінічне обстеження дитини: навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів: О.В. Катілов, Д.В. Дмитрієв, К.Ю. Дмитрієва, С.Ю. Макаров. – 2 –ге видання. – Вінниця: Нова книга, 2019. 520 с.
2	Nelson Textbook of Pediatrics [Text] / R. M. Kliegman [et al.] ; ed. R. E. Behrman. - 21th ed. - Edinburgh [etc.] : Elsevier, 2020.
3	Пропедевтична педіатрія: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів / За редакцією Майданника В.Г. – Видання друге, виправлене та доповнене. – Вінниця: Нова книга, 2018. – 872 с.
Допоміжна література	
1	Бронхіальна астма у дітей: навчальний посібник / Майданник В.Г., Сміян О.І., Січненко П.І., Горбась В.А., Попов С.В., Романюк О.К., за ред. проф. В. Г. Майданника та професора О. І. Сміяна. Суми : Сумський державний університет, 2017. – 249 с.
2	Маніпуляції в педіатрії. Показання та техніка виконання : навч. посіб. / Ю. В. Марушко, Т. В. Гищак, Ю. І. Тодика. — К. : Медицина, 2019. — 144 с.
3	Методичні вказівки з дисципліни "Пропедевтика педіатрії" : для студ. спец. 7.110101 "Лікувальна справа" денної форми навчання. Ч.І : Розвиток дитини / О.І. Сміян, В. А. Горбась, П. І. Січненко СумДУ, 2016. – 100 с.
4	Методичні вказівки з дисципліни "Пропедевтика педіатрії" : для студ. спец. 7.110101 "Лікувальна справа" денної форми навчання. Ч.3 «Вигодовування дітей» / О.І. Сміян, В. А. Горбась, П. І. Січненко. СумДУ, 2017. – 39 с.
5	Nelson Textbook of Pediatrics, 20th edition / Robert M. Kliegman, Bonita F. Stanton, Nina F. Schor [at all.] // London: Elsevier, 2016. – 3880 p.
6	Харчування дітей перших років життя (0-23 міс.) / Катілов О.В., Варзарь А.В. Белоусова О.Ю. – Вінниця : Нова книга, 2019. 64 с.